ד: המביא גט פרק ראשון גיטין

תנן המביא גט ממדינה למדינה במדינת הים. ומריש״א דמתניתין המביא גט ממדינת הים דמסמע דוקא ממדה״י לא״י לא מלי למיפרך דלעולם באותה מדינה במדינת הים נמי צריך ונקט הכי לאפוקי רקס וגו׳: **אלא** אימא ממדינה למדינה בארץ ישראל **לא צריך**. וא״ת ואמאי נקט ממדינה למדינה נימא המביא גט באותה מדינה במדינת הים צריך כו׳ הא בארץ ישראל אין צריך באותה מדינה וה״ה ממדינה למדינה דלרבה אין מילוק בין אותה מדינה ובין ממדינה למדינה וי״ל דנקט הכי לאסמועינן דלא נימא דממדינה למדינה בארץ ישראל צריך נמי משום קיום כרבא קמ״ל דאין צריך דטעמא לאו משום קיום אי נמי משום דסימי עולי רגלים כדמסיק: **אי** מההיא הוה אמינא הני מילי דיעבד. פירש בקונטרס אי מדיוקא דרישא ופי׳ כן משום דאסיפא לא הוי אלא למימר הני מילי דיעבד דהא בהדיא קתני אין צריך דמשמע לכתחילה ומיהו לשון אי מהיא לא משמע הכי וגרסה דיש לישב הכא שיך למימני א״ל בדיעבד כלומר אין צריך ליטלו הימנה כשלא אמר בפני נכתב וכפ״ג דאמר לקמן כיצד יעשה יטלנו הימנה ויחזור ויתן לה בפני שנים ויאמר בפני נכתב ובפני נחתם אבל קשה דאמרינן ברש פ״ב (לקמן דף טו.) המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב אבל לא בפני נחתם כו׳ פסול וסרוך בגמ׳ תניא מדא דומנא המביא כו׳ ומשני אי מההיא הוה אמינא צריך ואי לא אמר כשר והיכי הוה אלא למימר הכי הא אמרינן הכא דאי לא תנא אלא חד בכא הוה אמינא בא״י לכתחילה צריך מכלל דבמדינת הים אפילו בדיעבד נמי צריך וי״ל דמאחר דתנא הכא תרי בני לאסמועינן דארץ ישראל אפילו לכתחילה אין צריך אם כן מהשתא מצינן למימר דהא דצריך במדינת הים היינו לכתחילה אבל בדיעבד כשר להכי איצטריך מתניתין דפ״ב ועוד נראה לר״י דהכי פירושא הני מילי דיעבד שלא רצה כתיבת הגט וחתימתו דיכול ליתנו לה בא״י אבל לכתחילה צריך שירצה כתיבת הגט וחתימתו כדי שיוכל לומר בפני נכתב קמ״ל דלא צריך ובמדינת הים אם לא רצה כתיבת הגט וחתימתו אין יכול להכישו וליתנו לה ואם הביא ונתנו ה״א דכשר אי לא מתניתין דפ״ב והשתא מיתרצה נמי פירכא קמייתא[1]:

כיון דאיכא עולי רגלים מישכח שכיחי. ואע״ג דלענין מחצה שלא בפניו אמרינן בחזקת הבתים (ב״ב דף לח:) סתם יהודה וגליל כשעת חירום דמי ולא הוי מחצה היינו משום שאין המחזיק דרכו לחזר אם עשו מחצה אבל הכא שמחזרת אחר עדים המכירים חתימת העדים מצויין לקיימו [2]ואם תאמר דלקמן (דף ו.) משמע דאיפכא גבי בני מחוזא דיידי ומצרכי בפני נכתב משכונה לשכונה אלו במחוזא מי לא הוה מחצה וי״ל דהתם אפילו יתהא בפני בני אדם שהולכין להם שלא יאמרו למחזיק מכל מקום דרך הליכתם יאמרו לאחרים ומכרך חברא אית ליה כדאמרינן התם אבל לענין קיום כיון דיידי לא יתנא קיום כשאינטרך להם: **ואמר** ר׳ יצחק עיר אחת היתה בארץ ישראל כו׳. כלא ר׳ יצחק נמי יש להוכיח דבארץ ישראל היתה דבאותה לארץ באותה הגמונא נמי צריך לרבה כיון דאין בקיאין לשמה: **שהיו** מקפידין זה על זה. ומיכוס דיהודה הוי טפי מחיכוס דיהודה וגליל: **רבה** אית ליה דרבא. וא״ת אמאי צריך לרבה בפני נכתב מהגמונא והא רבה לא מיש לאיתלופי כיון דידענו לא מהני וי״ל דמתחילה לא היו מתקנין בפני נכתב משום איתלופי אבל כיון דתקינו משום לשמה במדינת הים תקנו שיאמר בכל מקום אף בארץ ישראל: **אלא** מאי בינייהו. נעיל כי משני כיון דאיכא עולי רגלים מישכח שכיחי לא הוה מצי למיבעי מאי בינייהו דאכתי איכא בינייהו מקומות דלא קביעי בתי דינין או שמקפידין זה על זה: אילימא

והני גמירי ומר סבר לפי שאין עדים מצויין לקיימו והני נמי לא שכיחי רבה מתרץ לטעמיה ורבא מתרץ לטעמיה רבה מתרץ לטעמיה דכולי עלמא לפי שאין בקיאין לשמה והכא בגזירת מוליך אטו מביא קמיפלגי דתנא קמא סבר לא גזרינן מוליך אטו מביא ורבנן בתראי סברי גזרינן מוליך אטו מביא ורבא מתרץ לטעמיה דכולי עלמא לפי שאין עדים מצויין לקיימו ורבנן בתראי לפרושי טעמיה דתנא קמא הוא דאתו תנן המביא גט ממדינה למדינה במדינת הים צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם הא באותה מדינה במדינת הים לא צריך לרבא ניחא לרבה קשיא לא תימא הא באותה מדינה במדינת הים לא צריך אלא אימא ממדינה למדינה בארץ ישראל לא צריך הא בהדיא קתני לה המביא גט בארץ ישראל אינו צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם אי מההיא הוה אמינא הני מילי דיעבד אבל לכתחילה לא קא משמע לן ואיכא דמותיב לה הכי הא ממדינה למדינה בארץ ישראל לא צריך לרבה ניחא לרבא קשיא לא תימא ממדינה למדינה בארץ ישראל לא צריך אלא אימא הא באותה מדינה במדינת הים לא צריך אבל ממדינה למדינה בארץ ישראל מאי צריך ליתני המביא ממדינה למדינה סתם לעולם ממדינה למדינה בארץ ישראל נמי לא צריך דכיון דאיכא עולי רגלים מישכח שכיחי תינח בזמן שבית המקדש קיים בזמן שאין בית המקדש קיים מאי איכא למימר כיון דאיכא בתי דינין דקביעי מישכח שכיחי תנן רבן שמעון בן גמליאל אומר אפילו מהגמוניא להגמוניא ואמר רבי יצחק עיר אחת היתה בארץ ישראל ועסיות שמה והיו בה ב׳ הגמוניות שהיו מקפידין זה על זה לפיכך הוצרכו לומר מהגמוניא להגמוניא לרבא ניחא לרבה קשיא רבה אית ליה דרבא אלא מאי בינייהו איכא בינייהו דאתיוה בי תרי אי נמי באותה מדינה במדינת הים [3]תנן המביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עדים יתקיים בחותמיו והוינן בה [3]מאי ואינו יכול לומר אילימא

דאמיה בי תרי ממדינת הים רבה מצרך רבא לא מצרך: ואינו יכול. מפרש ואזיל מאי היא: **יתקיים בחותמיו.** יבאו המכירים החתימה וכשר:

מסורת הש״ם

תוספות רי״ד

ודוקא ממדינה למדינה במדינת הים אבל ממדינה למדינה בא״י [1]) לא דשכיחי שיירתא ואע״ג דאיכא בתי דינין דקביעי ובאותה המדינה נמי דהיינו מעיר לעיר במדינת הים לא צריך שיאמר דשכיחי שיירתא ולא חיישינן לאין בקיאין לשמה: דשבב״א אפילו מהגמוניא להגמוניא אמר ר׳ יצחק עיר אחת היתה בא״י ועסיות שמה והיו בה שני הגמוניים שהיו מקפידים זה על זה. לפי׳ הוצרכו לומר אפילו מהגמוניא להגמוניא. ואע״ג דבא״י בקיאין לשמה כיון דמקפידים זה על זה שלא יעברו אלו על אלו ולא שכיחי שיירתא צריך הוא לומר:

[1]) נראה דל״ל אבל ממדינה למדינה בא״י כיון דאיכא עולי רגלים דשכיחי שיירתא ומזמן שאין בהמ״ק קיים נמי איכא בתי דינים וכו׳.

גליון הש״ם

תוס׳ ד״ה אי וכו׳ אי סד״ריקא דרישא. עי׳ מולין דף ג ע״א מתד״ה אין:

הגהות מהר״ב רגשבורג

[א] רש״י ד״ה ואיכא דמותיב וכו׳ מכלל דמדינת הים בתותה מדינה נמי לא צריך וכו׳. נמחק מלא לא:

[1]) לקמן ט., [2]) שם, [3]) כפ״א לימא צריך. [4]) [דף כ:]. [5]) [כ״ק פכ.]. [6]) [דף כ:]. [7]) [וע״ש תוס׳ מולין ג. ד״ה אין בהומר]. [8]) [וע״ש תוס׳ כתובות יח. ד״ה דפחם ותוס׳ כ״ב לח: ד״ה דפחם].